

Information till dig som arbetar inom
den **finansiella sektorn** om

Varningssignaler kopplade till målvakter

**SAMORDNINGSFUNKTIONEN
MOT PENNINGVÄTT OCH
FINANSIERING AV TERRORISM**

I den här informationsfoldern har vi samlat olika varningssignaler och tillvägagångssätt för hur kriminella aktörer använder målvakter. Här listar vi även förslag till åtgärder för att underlätta upptäckten av målvakter. Informationen har sammanställts av Samordningsfunktionen mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Den vänder sig i första hand till verksamhetsutövare inom den finansiella sektorn som till exempel banker och betalningsförmedlare.

Samordningsfunktionen leds av Polismyndigheten och består av representanter från sexton myndigheter och en organisation. Det är ett forum för informationsutbyte och kunskapsöverföring. Samordningsfunktionens uppdrag är att identifiera, kartlägga och analysera risker och metoder för penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige samt att ge information till verksamhetsutövare.

Mer information om Samordningsfunktionen mot penningtvätt och finansiering av terrorism hittar du på polisen.se/penningtvatt

Varningssignaler kopplade till målvakter

Målvakter används frekvent inom den organiserade brottsligheten och förekommer ofta vid penningtvättsupplägg. Målvaktsproblematiken drabbar både privatpersoner och företag och genererar stora kostnader för såväl enskilda individer som för samhället i stort.

Olika typer av målvakter

Penningmålvakt

En penningmålvakt är en person som tvättar pengar genom att upplåta sitt konto till kriminella aktörer. Penningmålvakten hjälper därmed till att flytta, ta ut eller sätta in pengar som kommer från brottslig verksamhet. Vanligt förekommande är så kallade studskonton där pengar sätts in för att sedan snabbt betalas ut igen.

Bulvan

En bulvan är en person som agerar i sitt eget namn, men för en annan persons räkning. Bulvanen kan till exempel ingå i en styrelse och ersätter då den egentliga ägaren som av någon anledning vill eller måste dölja sin koppling till företaget, exempelvis vid näringsförbud. Bulvaner utför handlingar som exempelvis att teckna avtal eller starta företag, men gör det alltså för en annan persons räkning.

Styrelsemålvakt

En styrelsemålvakt är en person som är styrelseledamot eller verkställande direktör i ett företag utan att faktiskt driva företaget. En styrelsemålvakt kan vara en person med riktiga personuppgifter, men även en falsk, kapad eller utnyttjad identitet. Personen har oftast begränsad eller ingen kunskap om företaget och dess verksamhet. Ibland är personen inte ens medveten om att han eller hon är angiven som styrelseledamot eller verkställande direktör i företaget.

Upptäck varningssignalerna!

Det är viktigt att upptäcka varningssignaler som är kopplade till målvakter för att kunna bedöma om en fördjupad kontroll behöver göras av en kund eller en transaktion. Tillvägagångssätten kan ändras över tid. Var därför vaksam och uppmärksam på nya varningssignaler.

Varningssignaler

Här nedan listar vi exempel på varningssignaler som kan indikera att företräddaren är en målvakt

- **Företaget företräds av någon annan än den registrerade företräddaren:** Talan förs av någon annan än av den registrerade företräddaren i ett mindre företag.
- **Bristande branschkunskap:** Företräddaren saknar kunskap om den bransch som företaget är verksamt inom.
- **Flera företagsengagemang:** Företräddaren förekommer i flera företag som saknar naturliga samband. Exempelvis biltvätt i Skåne, frisörsalong i Umeå och tandläkarmottagning i Stockholm.
- **Tidigare konkurser:** Företräddaren har varit styrelseledamot eller suppleant i flera företag som har gått i konkurs.

Övriga varningssignaler där det kan behövas ytterligare utredning

- Det är svårt att komma i kontakt med företräddaren.
- Styrelsemedlemmar byts ut flera gånger under kort tid.
- Företräddaren har haft många styrelseuppdrag under kort tid.
- Företräddaren uppges vara nyligen tillsatt i en styrelse.
- Företräddaren har låg eller ingen inkomst.
- Företräddaren har en avvikande lön jämfört med branschen.
- Företräddaren har betalningsanmärkningar eller en skuld hos Kronofogdemyndigheten.
- Företräddaren har gått i personlig konkurs, har näringsförbud eller är dömd i domstol.
- Företräddaren står som särskild delgivningsmottagare.
- Företräddarens kreditvärdighet har sjunkit drastiskt på kort tid.
- De företag som företräddaren representerar har säte i flera regioner.
- Företräddaren är folkbokförd på en boxadress, kommunen, en care of-adress, poste restante, eller på en adress som tidigare har figurerat i oseriösa sammanhang.
- Det finns flera personer folkbokförda på samma adress som företräddaren.
- Företräddaren uppges vara nyligen utvandrad eller har adress utomlands.
- Företräddaren är avregistrerad från folkbokföringen.
- Det förekommer studskonton, det vill säga konton där pengar sätts in för att sedan snabbt betalas ut igen.

Tillvägagångssätt för målvakter

Missbruk av id-handlingar

Det är inte ovanligt att en person använder sig av andras identiteter i olika brottsupplägg. Det kan röra sig om att en identitet utnyttjas, kapas eller förfalskas. Därigenom kan personer få tillgång till fullständiga personnummer eller samordningsnummer. Samordningsnummer och personnummer går att köpa på den svarta marknaden.

Utnyttjad identitet är när en person frivilligt har gått med på att lämna sina personuppgifter, vanligtvis genom e-legitimation, så att de kan användas av en annan person för olika brottsliga upplägg. Utnyttjade identiteter kan exempelvis användas som kontomålvakter eller som företrädare för företag i syfte att minska spåren till de personer som egentligen ligger bakom upplägget. Indikatorer på att en identitet är utnyttjad kan du läsa mer om hos Finanspolisen. Se även mer om utnyttjade identiteter på Skatteverkets hemsida.

Kapad identitet innebär att en person använder en annan persons personuppgifter med tillhörande e-legitimation. Personen vars identitet är kapad är inte medveten om det. Kapade identiteter kan säljas på svarta marknaden och användas av personer som vill dölja sin egentliga identitet.

Skillnaden mellan utnyttjad identitet och kapad identitet är att en utnyttjad identitet innebär att en person frivilligt har gått med på att lämna sin identitet. Personen har ofta lämnat landet och lider normalt inte skada av det som sker. Det är dock inte ovanligt att personen får skulder i Sverige. Identiteten kan användas under lång tid. Vid kapad identitet är personen omedveten om att hans eller hennes identitet är kapad och har normalt ett starkt intresse av att stoppa att identiteten används olovligen. Det innebär att kapade identiteter oftast bara kan användas under en kortare tid.

Falska identiteter som är rena förfalskningar av identitetshandlingar kan också skapas och användas. Det finns exempel där en och samma person använder sig av flera förfalskade identitetshandlingar från andra länder.

Förslag på åtgärd: Om en företrädare i ett företag har ett samordningsnummer, stäm av med Skatteverket att samordningsnumret är aktivt och inte vilandeförklarat. Samordningsnummer förekommer på tre nivåer beroende på vilken identitetskontroll som görs vid tilldelningen av samordningsnumret; styrkt, sannolikt eller osäker identitet. Kontrollera mot Bolagsverkets register om samordningsnumret finns i fler företag/register.

Fler tips!

Om fysiska möten sker vid uppstart av företagskonton eller vid värdeöverföringar av högre belopp kan målvakter lättare upptäckas.

Prenumerera på förändringar i styrelserna hos Bolagsverket och kontrollera nytillkomna personer. Om det inte finns någon verklig huvudman i registret över verkliga huvudmän, eller om uppgifterna har en varningsflagga om möjliga fel, kan det finnas anledning att göra en fördjupad kontroll.

Källor

Finanspolisen informerar: Utnyttjade identiteter, 2018

[polisen.se](https://www.polisen.se)

**Arbete mot identitetskontroller, Folkbokföringskontroller,
Folkbokföringen en gemensam angelägenhet samt
Nationell lägesbild över befolkningen**

[skatteverket.se](https://www.skatteverket.se)

Läs mer

Finanspolisen informerar: Penningtvätt efter VD-bedrägerier

[polisen.se](https://www.polisen.se)

Rapport om bedrägerier och penningtvätt – Finanspolisen 2022

[polisen.se](https://www.polisen.se)

Money Muling – Guide Europols hemsida:

europol.europa.eu/

Penningkurirverksamhet

europol.europa.eu/

Checklista: Så undviker du oseriösa aktörer

[ekobrottsmyndigheten.se](https://www.ekobrottsmyndigheten.se)

**Om du har frågor om informationen i denna folder,
vänligen kontakta:**

Ekobrottsmyndigheten

Brottsförebyggande kansliet

E-post: huvudregistrator@ekobrottsmyndigheten.se

Finansinspektionen

E-post: finansinspektionen@fi.se

Finanspolisen

E-post: fipo@polisen.se

Kronofogden

E-post: kontakt@kronofogden.se

Skatteverket

skatteverket.se

E-post: skatteverket@skatteverket.se